

Технічне завдання / Terms of Reference

Назва позиції:	Експерт з аналітичних досліджень та моделювання у рамках Проекту «Лабораторія місцевих фінансів» (Local Budgeting Lab) (23.2122.2-003.10).
Опис завдання:	Надання послуг зі сценарного моделювання бюджетних потоків ПДФО з урахуванням можливих змін механізму його зарахування; аналізу європейського та вітчизняного досвіду застосування механізмів горизонтального вирівнювання місцевих бюджетів, оцінки можливостей його адаптації до національних умов; підготовки матеріалів до фінального звіту та презентацій результатів дослідження.
Країна / Місце роботи:	м. Київ, Україна.
Дата початку роботи:	1 січня 2026 р.
Тривалість/ або дата закінчення:	31 липня 2026 р.
Відповідальна контактна особа:	Людмила Григор'єва, асистент Проекту.

1. КОНТЕКСТ

Децентралізація є однією з найголовніших і найуспішніших реформ в Україні. Делегування територіальним громадам (ТГ) значної частини прав та обов'язків започаткувало процес формування самодостатніх місцевих спільнот. Під час повномасштабного російського вторгнення вони стали запорукою стійкості, мобілізуючи підтримку «знизу вгору», допомагаючи організовувати територіальну оборону та приймаючи велику кількість внутрішньо переміщених осіб. Проте тривалі військові дії негативно вплинули на місцеву бюджетну базу, спричиняючи нові дисбаланси й диспропорції та вимагаючи додаткових зусиль уряду щодо їх подолання. Через надмірну диференціацію ТГ за рівнем податкоспроможності наразі понад 70% з них є дотаційними.

[План для Ukraine Facility 2024–2027](#) визначає комплекс цільових реформ, які Україна має здійснити на шляху до ЄС. Одним із завдань є ухвалення змін до Бюджетного і Податкового кодексів щодо удосконалення механізму зарахування ПДФО до місцевих бюджетів відповідно до європейської практики, а також удосконалення (перегляд) механізму горизонтального вирівнювання місцевих бюджетів. У свою чергу Уряд офіційно затвердив [План заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024–2027 роки](#), де передбачив виконання вищезазначених завдань.

Значні можливості зміцнення фінансової спроможності ТГ в Україні пов'язані з удосконаленням місцевих податків і зборів, особливо податку на майно. Наразі вони не використовуються в повному обсязі. Затвердження [Національної стратегії доходів до 2030 року](#) як дорожньої карти для реформування податкової та митної системи стало важливим кроком для приведення українського законодавства у відповідність до норм і стандартів ЄС. Стратегія передбачає розширення повноважень муніципалітетів щодо інвентаризації об'єктів оподаткування та адміністрування податкових платежів, що, як очікується, позитивно вплине на фінанси місцевого самоврядування.

У цьому контексті Громадська організація «Український центр соціальних реформ» (надалі – УЦСР) уклала Грантову угоду з Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH на реалізацію Проекту «**Лабораторія місцевих фінансів**». Його загальна **мета**: створити аналітичну та науково обґрунтовану систему для прийняття рішень у сфері місцевих фінансів

зادля забезпечення фінансової спроможності місцевих органів влади, ефективного використання власних ресурсів, а також їхньої прозорості та підзвітності.

УЦСР потребує послуг експерта з аналітичних досліджень та моделювання для участі у виконанні теми «Дослідження впливу змін у механізмі сплати ПДФО на стійкість та адаптивність муніципальних бюджетів».

2. ЗАГАЛЬНА МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Основна мета «Дослідження впливу змін у механізмі сплати ПДФО на стійкість та адаптивність муніципальних бюджетів», яке реалізується у рамках Проекту «Лабораторія місцевих фінансів» — оцінити вплив змін механізму зарахування ПДФО на стійкість та адаптивність бюджетів ТГ та надати обґрунтовані рекомендації щодо шляхів проведення реформи, включаючи компенсаційні заходи для певних типів громад.

У кінцевому результаті має бути визначено перелік ТГ, які можуть зазнати суттєвого зменшення бюджетних надходжень у результаті зміни механізму зарахування ПДФО, оцінено величину таких збитків; підготовлено рекомендації щодо можливих шляхів запобігання надмірним втратам фінансового ресурсу в певних типах громад.

3. ОБСЯГ РОБІТ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Під керівництвом ключового експерта та у координації з командою Виконавець має здійснювати наступні види робіт (Послуги):

1. Огляд європейського та вітчизняного досвіду застосування механізмів горизонтального вирівнювання місцевих бюджетів.
2. Участь у формуванні сценаріїв змін механізму зарахування ПДФО та підходів до моделювання бюджетних потоків.
3. Побудова моделей бюджетних потоків ПДФО за визначеними сценаріями та проведення розрахунків потенційних втрат і перерозподілу доходів муніципалітетів.
4. Аналіз можливостей адаптації європейського досвіду горизонтального вирівнювання до вітчизняних умов.
5. Підготовка аналітичних матеріалів і висновків за результатами моделювання, участь у фіналізації аналітичного звіту в частині модельних розрахунків.
6. Підготовка пояснювальних матеріалів для презентації результатів дослідження.

4. ЦІНОВА ПРОПОЗИЦІЯ І ГРАФІК ПЛАТЕЖІВ:

- 4.1 Претенденти повинні включити всі витрати, пов'язані з виконання робіт/послуг в їх ціновій пропозиції.
- 4.2 Платежі будуть здійснюватися за умови досягнення та погодження УЦСР відповідних результатів.

5. ВИМОГИ ЩОДО МОНІТОРИНГУ/ ЗВІТНОСТІ:

- 5.1 Виконавець повинен надати поетапні звіти про виконані роботи Асистенту Проекту в електронному вигляді (формати *.docx, *.xlsx і *.pptx, залежно від потреби), мова звітів — англійська. За результатами виконання договору має бути підготовлено остаточний звіт,

який подано до **31 липня 2026**, мова звіту – англійська та українська. Шаблони звітів будуть надані після підписання договору.

- 5.2 У разі затримки у здійсненні запланованих заходів, або появи будь-яких факторів, що впливають на якість та строки виконання робіт, виконавець має вжити негайних заходів щодо повідомлення Асистента Проекту із зазначенням причин та запропонованих рішень.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ВИКОНАВЦЯ:

1. Освіта/підготовка: PhD з економіки.
2. Загальний професійний досвід: мінімум 5 років досвіду у сфері досліджень ринку праці, зайнятості населення та трудової міграції.
3. Знання сучасних методів моделювання соціально-економічних процесів.
4. Досвід дослідження проблематики зарахування ПДФО.
5. Досвід співробітництва з розвитку (DC): мінімум 2 роки досвіду у проектах DC.
6. Вільне володіння українською мовою. Знання англійської мови розглядається у якості переваги.
7. Участь у розробці методик, стратегій, оцінок, державних програм, концепцій, змін до діючого законодавства та нормативно-правових актів тощо розглядається у якості переваги.

Резюме з необхідним досвідом роботи має свідчити про здатність виконання робіт за цим завданням.

7. Критерії підписання договору:

- 7.1 Пропозиція найнижчої ціни (фінансова пропозиція) та належний професійний рівень, який свідчить про спроможність якісного виконання робіт.

Підготував _____

Людмила Григор'єва, асистент Проекту

Затвердив _____

Елла Лібанова, директор ГО «УЦСР»

